

عبور ریل توسعه از سواحل مکران

موضوعی که اگرچه به نظر می‌رسد با اتصال راه آهن شرق و همچنین انتقال گاز به این منطقه در راستای تامین زیرساخت های توسعه ای تا حدودی دولت در این راه موفق عمل کرده و توانسته با محوریت سازمان توسعه ای بخش معدن نسبت به ایجاد کنسرسیوم مشترک احداث ظرفیت ۱۰ میلیون تنی فولاد اقدام کند. اما به اعتقاد کارشناسان علی رغم رویکرد مناسب و برنامه ریزی های صورت گرفته در شرایط کنونی که گاهی با اظهار نظرات غیر کارشناسانه همراه است در صورتی می توان نسبت به آینده چابهار به عنوان محور توسعه اقتصادی امیدورا بود که با ارائه مشوق های خاص زمینه حضور سرمایه گذاران به این منطقه فراهم شود.

ارائه مشوق های خاص برای جذب سرمایه گذار

منطقه آزاد تجاری صنعتی چابهار در زمینی به گستره ۱۴ هزار هکتار و ۹ پیکره در اردیبهشت سال ۱۳۷۰ با مصوبه هیات وزیران رسمیت یافت و در ۲۲ بهمن سال ۱۳۷۱ همزمان با کیش و قشم و در زمان ریاست جمهوری مرحوم آیت الله هاشمی رفسنجانی به طور رسمی راه اندازی شد. در این رابطه بررسی موقعیت جغرافیایی چابهار نشان می دهد این منطقه به واسطه قرار گیری در خارج از تنگه هرمز و دسترسی به خطوط کشتیرانی بین المللی نقطه پیوند شرق کشور به آبهای آزاد بوده که به همراه نزدیکی به کشورهای پر جمعیت و معدنی همچون هند و پاکستان و بهره گیری از انرژی ارزان گاز می تواند به بهشتی برای تولید کنندگان فولادی مبدل شود. موضوعی که مورد توجه شرکت های بزرگ نیز قرار گرفته به طوریکه کنسرسیومی متشکل از ایمیدرو، شرکت ملی فولاد ایران، سنگ آهن گل گهر، مادکوش، صبا فولاد خلیج فارس، کاوه جنوب کیش و صندوق بازنشستگی کشوری قرار است با سرمایه گذاری ۵ میلیارد دلاری و در مدت ۵ سال برنامه تولید ۱۰ میلیون تنی فولاد را محقق سازند که به نظر می رسد این اقدام نقطه عطفی برای آغاز تبدیل شدن چابهار به محور توسعه اقتصاد معدن و صنایع معدنی خواهد بود.

مهدی کرباسیان کارشناس ارشد اقتصاد معدن و صنایع معدنی که پیش از این سابقه مدیریت در ایمیدرو را نیز در کارنامه کاری خود دارد در خصوص استفاده از چابهار در راستای توسعه صنایع فولادی به «پیام آوران معدن و فولاد» گفت: باید پذیرفت که چابهار به واسطه دسترسی به آبهای آزاد و نزدیکی به بازارهای جهانی و کشورهای پرجمعیتی همچون هند و پاکستان که از پتانسیل بالای معدنی نیز برخوردارند شانس بزرگی برای توسعه اقتصادی کشور محسوب می شود.

وی در ادامه افزود: قطعاً با سرمایه گذاری دولت و راه اندازی خطوط ریلی شرق کشور به این منطقه چابهار به مسیر ترانزیتی برای دسترسی به کشورهای آسیای میانه تبدیل خواهد شد.

کرباسیان در خصوص دلایل علاقمندی دولت برای توسعه صنایع فولادی در این منطقه گفت: جانمایی مناسب برای تاسیس واحدهای فولادی به دلیل پتانسیل بالای مناطق شرقی کشور در زمینه سنگ آهن به همراه امکان برخورداری از ظرفیت های آبی دلیل اصلی تمایل سرمایه گذاران فولادی برای حضور در این منطقه بوده است.

وی همچنین به امکان استفاده از ظرفیت های سنگ آهنی افغانستان اشاره کرد و گفت: در سال های گذشته ایمیدرو مذاکرات خوبی را با افغانستان برای تعامل و همکاری در زمینه استخراج و فرآوری سنگ آهن انجام داد که متأسفانه به دلیل شرایط تحریمی و حضور آمریکا در این کشور تاکنون به نتیجه نرسیده است اما به طور قطع در آینده شاهد بهره گیری از ذخایر سنگ آهنی این کشور واحدهای فولادی منطقه خواهیم بود.

کرباسیان به اقدامات صورت گرفته در منطقه آزاد چابهار اشاره کرد و گفت: برنامه ریزی و اقدامات مناسبی همچون احداث فولاد

مکران در منطقه صورت گرفته اما باید توجه داشت که با وجود مزیت های بالای چابهار نباید گاهها با اظهار نظرات غیر کارشناسانه که بسیار افزایش یافته انتظارات غیر واقعی برای جامعه ایجاد کرد .

این کارشناس اقتصاد معدن و صنایع معدنی به ایجاد کنسرسیومی مشترک اشاره کرد و گفت: در راستای توسعه اقتصادی و استفاده از ظرفیت های چابهار کنسرسیومی متشکل از شرکت های بزرگ معدنی و فولادی در منطقه آزاد چابهار برای احداث ۱۰ میلیون تن فولاد ایجاد شده که مراحل اجرایی آن در حال انجام است .

وی در خصوص راهکارهای ایجاد انگیزه برای ورود سرمایه گذاران بخش خصوصی گفت: اگرچه چابهار از امتیازات زیادی برخوردار است اما باید توجه داشت که در بحث زیر ساخت ها همچنان با کمبود مواجه است . ضمن آنکه سرمایه گذاران نگرانی های زیادی در زمینه فضای کسب و کار و امنیت اقتصادی دارند. بنابراین ضرورت دارد دولت با اختصاص مشوق های خاص انگیزه لازم برای جذب سرمایه گذاران داخلی و خارجی را به ویژه بخش خصوصی فراهم کند.

سواحل مکران هاب صنایع فولادی با محور صادرات

بررسی ها نشان می دهد بر اساس اسناد ششم توسعه و برنامه راهبردی ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری سواحل مکران و منطقه آزاد چابهار مکلف به تبدیل شدن به هاب صنایع فولادی ظرف مدت ۱۰ سال آینده خواهند بود. موضوعی که باعث شده تا دبیرخانه ستاد توسعه سواحل مکران ایمیدرو را به عنوان سازمان توسعه ای برای تامین زیر ساخت های ایجاد صنایع فولادی ملزم کند و این در حالیست که سازمان توسعه و نوسازی صنایع معدنی ایران با ایجاد شرکت فولاد مکران به آن مأموریت داده فولادسازی تولید ظرفیت تا ۴ میلیون تن آهن اسفنجی در چابهار ایجاد کند. البته توسعه صنایع فولادی در منطقه مکران از آن جهت حائز اهمیت است که با حضور هندی ها در طرح توسعه بندر چابهار که البته با حواشی زیادی همراه بود در صورت اجرایی شدن طرح و همچنین ایجاد بندر تخصصی صادرات محصولات معدن و صنایع فولادی قطعاً با صرفه اقتصادی بالایی برای فعالان این حوزه همراه خواهد بود که خود عاملی در افزایش جذب سرمایه گذاران برای حضور در منطقه چابهار و تبدیل شدن به هاب صنایع فولادی با محوریت صادرات خواهد بود. غلامرضا پناه معاون اقتصادی و سرمایه گذاری منطقه آزاد چابهار در رابطه با اقدامات صورت گرفته در راستای ایجاد زیرساخت های توسعه صنعتی در منطقه آزاد چابهار می گوید: افق تولید فولاد سالانه ۱۰ میلیون تن فولاد هدفگذاری شده است که با مجموعه فولاد مکران می تواند تحول عظیمی در اشتغال و توسعه سیستان و بلوچستان ایجاد کند.

وی در خصوص اجرای پروژه های فولادی در چابهار می گوید: مطالعات زیست محیطی تولید بیش از ۴ میلیون تن فولاد در محدوده فعلی منطقه آزاد را ممنوع اعلام کرده بنابراین ضمن الزام رعایت مسایل زیست محیطی در مجموع با اجرای پروژه فولادسازی ۱۰ میلیون تنی کنسرسیومی و مجتمع فولاد مکران که با ظرفیت نهایی ۴ میلیون تنی هم اکنون در حال ساخت است، ظرفیت فولادسازی چابهار به ۱۴ میلیون تن می رسد، و این یعنی ایجاد یک هاب فولادی متناسب با اسناد بالادستی.

وی در خصوص تسهیلات و مزایای قانونی برای سرمایه گذاران در این منطقه آزاد گفت: سرمایه گذاران از مزایای امکان تملک ۱۰۰ درصد سهام شرکت های اتباع خارجی، ضمانت سرمایه گذاری ها مطابق با قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی در ایران، معافیت مالیاتی ۱۰۰ درصدی بر درآمد و دارایی به مدت ۲۰ سال که قابل تمدید است به همراه امکان سرمایه گذاری نامحدود برای اتباع ایرانی و خارجی به هر میزان برخوردار خواهند بود.

وی امکان صدور محصولات تولید شده حاصل از مواد اولیه خارجی به میزان درصد مجاز تعیین شده از سوی کمیسیون ارزش افزوده، آزاد بودن صادرات محصولات تولیدی در منطقه از مقررات عمومی صادرات و واردات، امکان انتقال ۱۰۰ درصد سرمایه و سود حاصل از فعالیت اشخاص ثبت شده خارجی به خارج از کشور، معافیت ورود ماشین آلات و مواد اولیه مصرفی واحدهای تولیدی از عوارض ورودی گمرکی را از دیگر مزیت های منطقه آزاد چابهار عنوان کرد.

